

Prezenta lucrare conține _____ pagini

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a - SIMULARE**

Anul școlar 2024 – 2025

Limba și literatura română

Numele

.....

Inițiala tatălui

Prenumele

.....

Școala de proveniență

.....

Centrul de examen

Localitatea

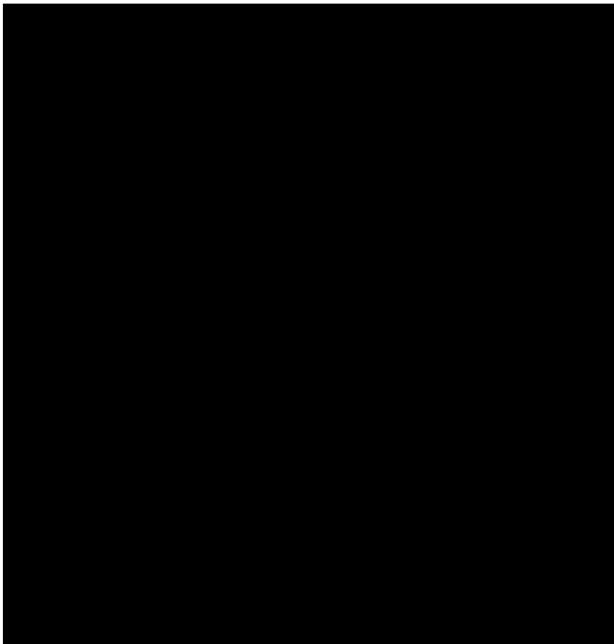
Județul

Nume și prenume asistent	Semnătura

A	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

B	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

C	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

De când, într-o nefericită împrejurare, părinții lui Matei Iliescu părăsiseră Bucureștii așezându-se în N., obscur orașel de provincie, Tudor nu îl mai văzuse pe vărul său de care îl legau amintiri de neuitat și sentimente adânci. Fu deci grozav de bucuros când tatăl său avu niște treburi în N. și, cunoscându-i sufletul, îl invită să-l însoțească. Dar ce surpriză când, împingând poarta de lemn și intrând pe o alee de trandafiri mărginită de tei groși în scoarța cărora vântul mișca ușor mătânii de praf, se află față în față cu un băiat ca de vreo paisprezece ani, slab, cu ochii întunecați și răi, cu picioarele prea subțiri ieșind din pantalonii rămași scurți, și care ședea pe vine, cu capul pe jumătate ascuns în pledul cu desene pătrate de pe spate, și lovea cu nuiaua în flori, azvârlind în sus petalele lor albe, roșii, zdrobite și sfâșiate, în timp ce striga cu o voce subțire și particular neplăcută „Așa!”. Când îi zări se făcu alb la față, le întoarse spatele și porni în sus pe alee.

— Strigă-l, șopti tatăl lui Tudor, ciupindu-l violent de brațul drept pe care i-l ținea. Acesta e Matei.

Alergă după vărul său și îl cuprinse pe la spate în brațe, mai degrabă speriat de a nu fi recunoscut în el niciuna din trăsăturile iubite, decât emoționat de această întâlnire atât de dorită și pregătită și când, confuz de mina furioasă pe care o făcu Matei, îi spuse, bâlbindu-se, cine este, surpriza lui Tudor nu mai cunoscă margini, căci chipul aceluia se umflă pe moment și un râu fierbinte de lacrimi începu să-i curgă din ochi pe piept. La tatăl lui Tudor se repezi cu brațele deschise, plângând mereu și cu o astfel de expresie de dragoste și recunoștință încât el, neputându-i găsi o justificare și rău impresionat și de scena la care fără voie fuseseră martori cu o clipă înainte, își făcu despre nepotul său o impresie defavorabilă.

În timp ce se petreceau acestea și unchiul lui Matei, jenat de efuziunile al căror obiect era, zâmbea fără să știe prea bine ce trebuie să facă și-și suplinea ignoranța prin câteva cuvinte mecanice a căror crudă indiferență Tudor o prinse pentru că el însuși o încerca față de aceste lacrimi și îmbrățișări ale unui străin și avu astfel un sentiment de răutăcioasă complicitate cu tatăl său, din capătul opus al aleii înaintă precipitat către ei o doamnă cu părul cărunt în care Tudor recunoscă pe mătușa lui și la vederea căreia Matei își șterse ochii cu dosul mâinii și se strădui, fără să izbutească prea bine, să își alunge semnele emoției și să-și recâștige conținutul normală.

— Băiatul e foarte sensibil, spuse tatăl lui Tudor fratelui său, arătându-i pe fereastră pe Matei care, ținându-și vărul cu mâna stângă pe după umeri, îl conducea prin micul său domeniu. Pășea repede și făcea cu mâna liberă gesturi însuflețite.

Domnul Iliescu se posomorî.

— Așa este. A suportat destul de greu schimbarea din viața noastră. Deși suntem de patru ani aici, nu se poate împrieteni cu nimeni. [...]

Băieții se plimbau prin curte, acum ținându-se de braț. Lui Tudor îi venise greu să înțeleagă noul aspect și fel de a fi al vărului său, dar puțin câte puțin îi recunoscă vechile trăsături, mai ales când Matei parveni să-și stăpânească emoția, și răspunse cu grabă drăgăstoasă la întrebările aceluia despre orașul părăsit. Matei îl asculta cu o atenție avidă, însă nu-și ridica decât rar ochii din pământ. [...]

Când fură însă în casă și trebui să-i arate cărțile, Matei se însuflețî din nou. La cină, așezat la masă vizavi de vărul lui, între doamna Iliescu și avocatul Albu, îi făcea semne vesele cu mâna, apoi îi deschise din nou înainte cărțile, îl puse să le atingă, deschise un volum mare și îi citi de acolo o pagină cu vocea lui subțire deodată emfatică**** și la rîndu-i, ca să nu tacă, dus de entuziasmul care îl cuprinsese, Tudor începu să-i vorbească despre colegii lui, despre profesori, despre prieteni.

— Eu nu am prieteni! strigă Matei întrerupându-l și ochii lui își recăpătară căutătura cea rea.

Tudor tăcu, neștiind ce să zică, din nou cu sentimentul că se află în fața unui străin.

Radu Petrescu, *Matei Iliescu*

**efuziune* – exteriorizare puternică a unor sentimente pozitive;

***contenență/continentă* – echilibru, cumpătare, reținere;

****parveni* – izbuti, reuși;

*****emfatic* – pretențios, bombastic, afectat

Textul 2

Tatăl poetului, Vasile Alecsandri, era un om potrivit de statură, mai mult mic și cam gros, c-o frunte largă și ochii vii, purtând barbă rotundă ca voievozii și mustăți pe care le scurta cu foarfeca. El umbla după portul timpului, cu giubea* și anteriu**. De felul lui era iubitor de priveliștea naturii, bun și mai cu seamă harnic și deștept. Cu economiile comerțului de sare ce făcea, putu în scurt timp să cumpere de la Nicolae Milo, unchiul marelui artist dramatic, moșia Mircești, a cărei luncă frumoasă îl încântase în drumurile lui. Ceva mai în urmă zidi și-o casă în Iași, în strada Sfântul Ilie, astăzi strada Alecsandri, unde avea să-și petreacă poetul mare parte din copilărie. [...]

În timpul acesta de scumpă libertate copilărească, pe la 1827, când Alecsandri era de 6 ani, se arătă figura posomorâtă a unui dascăl, călugărul Gherman. [...] Dar adevărata tristețe a școlii se arătă într-o bună dimineață din anul 1829, când Alecsandri fu trimis în pensionul lui Cuénin, un francez aciuat prin Iași de pe timpul trecerii lui Napoleon în Rusia. De astă-dată, adio nepăsătoarei copilării, adio libertății!

Noua viață de internat, închis într-o sală de studiu, ghemuit pe catedră, sculatul cu noaptea în cap, la sunetul unui lighean de alamă pe la urechile fiecăruia și alte greutateți de ale internatului începură a-l aduce într-o stare de disperare, din ce în ce mai simțită. Singurele lui momente de recreere, și care erau, după mărturisirea-i, „ca cea mai scumpă petrecere”, le avea – și punctul acesta merită a fi notat – când se suia pe o capră de trăsură veche și părăsită într-o șură spartă, de unde i se limpezea căutarea. [...]

În toamna anului 1834, la vârsta de aproape 14 ani, Alecsandri, după ce se împărțăși dinaintea altarului, plecă să studieze la Paris. Cu el era și Alexandru Cuza, care mai târziu avea să fie Domnul românilor și al Unirii, apoi aga*** Mihalache, Docan și Panaite Radu, conduși de către profesorul grec Filip Furnarachi. După 20 de zile și 20 de nopți de drum în diligențele**** împărățiilor, Parisul, acest oraș magic și imens, se arătă în toată splendoarea lui ochilor plini de năluciri ai lui Alecsandri, la vârsta aceea când toate în lume au farmecul noului și tăișul de a pătrunde inteligența și a se întipări pentru totdeauna. Trebuie să fi auzit cineva povestind pe poet pentru a-și face idee despre impresia extraordinară ce făcu Parisul, cu monumentele lui mărețe și viața lui torențială, asupra sufletului unui copil venind de-a dreptul din fundul Moldovei. Străzile aliniate, lumina orbitoare, gustul și civilizația pariziană îi lărgiră oarecum orbita ochiului și începură să pregătească sufletul poetului la o ordine, la o acuratețe ce se desprind de pe tot ce face francezul și pe care o vom găsi ca trăsătură caracteristică în întreaga operă a lui Alecsandri, până și în scrisul, în caligrafia lui, ca mărgăritarul.

adaptare după N. Petrașcu, *Vasile Alecsandri. Studiu critic*

**giubea* - haină lungă, căptușită cu blană, purtată, în trecut, de boieri;

***anteriu* – mantie;

****aga* – titlu purtat, în trecut, de comandantul pazei/al poliției unei așezări

*****diligență* - trăsură mare, acoperită, folosită pentru a călători pe distanțe lungi;

A.

1. Completează spațiile libere cu informațiile din textul 2. **2 puncte**

Când avea aproape 14 ani, în anul _____, Alecsandri pleacă la _____, ca să studieze.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**

Tudor și Matei sunt

- prieteni;
- veri;
- colegi;
- frați.

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**

Când îi zărește pe musafiri, Matei

- a. le iese în întâmpinare;
- b. își continuă activitatea;
- c. își cheamă părinții;
- d. le întoarce spatele.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**

Aleksandri este trimis la pension când avea vârsta de

- a. 6 ani;
- b. 8 ani;
- c. 14 ani;
- d. 20 de ani.

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a marca dacă acesta este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Matei și familia sa locuiseră în București.		
Băieții se recunosc cu ușurință.		
Matei are mulți prieteni.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Poetul și-a petrecut mare parte din copilărie la Mircești.		
Copilului Aleksandri îi plăcea viața la internat.		
Când pleacă din țară, Aleksandri este însoțit și de un viitor domnitor.		

6. Precizează, în unu – trei enunțuri, o trăsătură a tiparului descriptiv identificată în fragmentul de mai jos, ilustrând-o cu o secvență relevantă: „Dar ce surpriză când, împingând poarta de lemn și intrând pe o alee de trandafiri mărginită de tei groși în scoarța cărora vântul mișca ușor mătăanii de praf, se află față în față cu un băiat ca de vreo paisprezece ani, slab, cu ochii întunecați și răi, cu picioarele prea subțiri ieșind din pantalonii rămași scurți, și care ședea pe vine, cu capul pe jumătate ascuns în pledul cu desene pătrate de pe spate, și lovea cu nuiua în flori, azvârlind în sus petalele lor albe, roșii, zdrobite și sfâșiate...”

6 puncte

7. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, modul în care copiii din cele două texte reacționează la o schimbare din viața lor, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

8. Ce simte Alecsandri când ajunge la Paris? Justifică-ți, în 50 – 100 de cuvinte, răspunsul la întrebarea dată, prin referire la o emoție, valorificând textul 2. **6 puncte**

9. Asociază fragmentul din textul *Matei Iliescu* de Radu Petrescu cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B.

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Conțin hiat ambele cuvinte din seria:

- a. aliniate, pariziană;
- b. economiile, viața;
- c. moșia, noua;
- d. poetului, suia.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Cuvintele subliniate în secvența „el însuși o încerca față de aceste lacrimi și îmbrățișări ale unui străin (1) și avu astfel un sentiment de răutăcioasă (2) complicitate cu tatăl său” s-au format prin:

- a. compunere (1), derivare (2);
- b. conversiune (1), conversiune (2);
- c. conversiune (1), derivare (2);
- d. compunere (1), conversiune (2).

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Cuvintele subliniate în enunțul „Surpriza lui Tudor nu mai cunosc margini, căci chipul acelaia se umflă pe moment și un râu fierbinte de lacrimi începu să-i curgă din ochi pe piept.” sunt utilizate, în ordine, cu:

- a. sens figurat, sens figurat;
- b. sens propriu, sens figurat;
- c. sens propriu, sens propriu;
- d. sens figurat, sens propriu.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sunt omonime cuvintele subliniate în enunțurile din seria:

- a. „Băieții se plimbau prin curte, acum ținându-se de braț.”; I-am oferit mamei un braț de flori.
- b. „Confuz de mină furioasă pe care o făcu Matei, îi spuse.”; Am vizitat o mină veche din Apuseni.
- c. „Își făcu despre nepotul său o impresie defavorabilă.”; Va fi o iarnă favorabilă culturilor agricole.
- d. „Pășea repede și făcea cu mâna liberă gesturi însuflețite.”; Vecinul a răspuns iute strigătului meu.

5. Selectează, din fragmentul următor, trei substantive în cazuri diferite, pe care le vei preciza: „Lui Tudor îi venise greu să înțeleagă noul aspect și fel de a fi al vărului său, dar puțin câte puțin îi recunoscuser vechile trăsături.” **6 puncte**

Substantivul selectat	Cazul substantivului selectat

6. Alcătuieste un enunț asertiv, în care pronumele „dumnealui” să fie nume predicativ (1) și un enunț exclamativ, în care adverbul „astăzi” să fie atribut (2). **6 puncte**

(1)

(2)

7. Transcrie propozițiile din următoarea frază, precizând raportul sintactic dintre acestea: „Matei îl asculta cu o atenție avidă, însă nu-și ridica decât rar ochii din pământ.” **6 puncte**

8. Scrie, în spațiile libere, forma corectă a cuvintelor subliniate în următorul enunț, reprezentând mesajul unui copil amator de biografii literare. **6 puncte**

Cu adolescentul Alecsandri au fost solidari / solitari (1) mai mulți prieteni, ei înseși / înșiși (2) însoțindu-l de-a lungul / de-alungul (3) călătoriei visată / visate (4), la capătul căreia/căruia (5) avea să-și împlinească destinul de scriitor, nefiindu-i tot una / totuna (6) dacă și alții îi împărtășeau entuziasmul.

Cu adolescentul Alecsandri au fost _____ (1) mai mulți prieteni, ei _____ (2) însoțindu-l _____ (3) călătoriei _____ (4), la capătul _____ (5) avea să-și împlinească destinul de scriitor, nefiindu-i _____ (6) dacă și alții îi împărtășeau entuziasmul.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să îl caracterizezi pe Matei, personajul din textul lui Radu Petrescu.

În scrierea compunerii, vei avea în vedere:

- notarea a două date de identificare a personajului (vârstă, ocupație, portret fizic etc.);
- prezentarea, prin câte o secvență comentată, a două trăsături morale ale personajului;
- precizarea a două mijloace de caracterizare diferite, prin care se evidențiază trăsăturile morale prezentate;
- corelarea unei valori personale cu una dintre valorile personajului.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte;

